

Poslije, djelimičnog uspjeha, prve, borbene akcije na nasoj općini, počelo je ubrzano pripremanje druge. Na, pripremi akcije su radili novi ljudi. U, međuvremenu sa jedinicom sam preseljen u Kladanj. Nista, bitno se nije desavalo. Meni je naredjeno, samo da učestvujem u akciji sa jedinicom. Bacen sam na marginu svih desavanja. Možda, sam kriv što ne pogidoh u prethodnoj akciji. Nisam pozvan ni na izvidjanje. Nije, mi ni trebalo. Poznavao sam teren dobro. Prijalo mi je ljeskarenje. Bice mi lakse bez odgovornosti. Drugi sve planiraju. Odgovornost je na njima. Puni su sebe. Oduzise se pripreme za akciju. Stize i april. Povukao sam se u stranu. Nikoga, nista ne pitam, niti mene ko sta pita.

Napokon me pozvase na referisanje. Samo, me upitase, koliko boraca imam za akciju? Ucini im se malo. Sutio sam. Ne zavisi, uvijek uspjeh borbene akcije od broja boraca. Nisam, nasao za shodno da bilo sta kazem. Akciju, u sebi ocijenih prepotentnom. Planirano je i postavljanje mina na mostu iznad Luku, prema Dragasevcu. Osiguranje, od dolaska, neprijateljskog pojačanja sa motornim vozilima i oklopnih vozila. Ko li ce ih tamo postaviti? Mine su teske i po nekoliko kilograma. Valja ih nositi, pored sve opreme. Treci, sam u lancu komandovanja. Bio, bih vjerovatno i cetvrti, da je bilo treceg. Nista mi nije jasno. Ne pitam! Ne zanima me! Povrijedjen sam i kao covjek i kao borac. Ako, progovorim i jednu, bice belaja. Znam! Bice! Bolje je da sutim. Time, vrijedjaju i borce kojima komandujem. Možda je to necija sujeta. Treba se dokazati na Semsu. Latu vec guraju u stranu. Možda, treba u stranu gurnuti i mene. Prave se razne smicalice. Mi smo vjeciti buntovnici. Mi, smo prvi uzeli puske u ruke. Onda, kada je malo ko htio. Mi predstavljamo opasnost, njihovim mjestima u Komandi. Možda, to rade starjesine, koje smo pljuvali, kada su odbijali da preuzmu komandu nad cetom i odredom. Sad su obukli uniformu. Puske nisu uzeli u ruke. Ne trebaju im. Oni nisu tu da ratuju. U Komandi su. Oni su tu da komanduju, iz pozadine. Daleko od borbe.

Kasnije sam dobio i prekomandu u Operativnu grupu. Sretah Becu. Obrati mi se ljutito.

- Sto ti ode od nas?

- Ja otisao? - Ti si potpisao, naredbu za moju prekomandu.

Rastali smo se!

Obavijestise me da sutra napadamo. Dadoh komandirima zadatke. Nije se tu imalo sta posebno pripremati. Sve, sto smo imali, lahko smo mogli ponijeti. Pred polazak rekoh borcima da budu uz mene. Da budemo zajedno. Nejma razdvajanja. Sta god bude, da budemo na okupu. Nejma ostavljanja nikoga. Samo, da budemo zajedno i nista vise.

Ranim sabahom krenusmo. Jednostavno, samo, idemo u koloni. Mrak je! Snijeg! Tesko se kretati. Vodje su negdje naprijed. Zastajkujemo, pa ponovo krecemo. Ne, znam zasto ali nekakva praznina u meni. Osjecam se nedefinisano. Možda melanholicno. Možda, ne vjerujem vise nikome. Izdali su me jednom. Možda ce opet.

Sve, vise boraca iz drugih jedinica prolazimo. Sklanjaju se u stranu. Imamo prvenstvo prolaza. To je to. Opet ce drugi guzicu u kraj. Nastavljamo istim tempom.

Stigosmo iznad Luku. Treba se sad spustiti u dolinu. Mrak je. Jos se nista ne vidi. Prolazim pored drugog u lancu komandovanja. Ne, bih ga ni prepoznao u mraku da ne cuh njegov glas. Nesto petlja oko motorole (Sredstvo za vezu). Upali je. Bljesnu motorola. Ne rekoh nista. Najradije bih ga puskom po glavi. Nije ni vrijeme ni mjesto za svadju.

Spustih se do rijeke. Rasporedismo se njenom duzinom. Zanimljivo je da stigosmo prvi. Nismo bili prvi u koloni. Naprijed se moze preko rijeke ili mostica. Glupo je da svi idemo na most. Rijeka nabujala od snijega. Od skole me dijeli samo rijeka. Da li ima ko u skoli? Rekli su nam da su tu specijalci.

Svice! Polahko. Jos se ne vidi najbolje. Prvokomandujuci, krenu preko vode. Za njim krenu i

"Rambo"puskomitraljezac. Ponese voda "Ramba". Pade mitraljez u vodu. Spade okvir sa sijaca smrti. Kakav peh. Sad, ima samo dobar, kolac u rukama. Zaledice mi se "Rambo". Kako li mu je? Prijedje rijeku. Ama, kuda ces covjece? Sa cime ces se boriti? Takav je nas „Rambo“! I sa kolcem ce na cetnike. Podjoh i ja da zagazim u vodu. Uhvati me Samir. Ne da dalje. Podsjeti me da ne znam plivati. Meni nije palo na pamet. Prvi put je neko ispred mene, u borbi. Nisam to naucio. Valjda, sam zato krenuo naprijed. Ako me ponese voda ugusicu se. Samir zna da sam neplivac. Smijali su mi se, kada sam im prije napada rekao:

- Cuvajte me! – Ne dajte da me Drinjaca odnese.- Ne znam plivati!

Mozda zato nisam bio prvi u napadu!

Ne skrecem pogled sa skolskih prozora. Cekam kad ce zapucati sa njih. Prolomi se pucnjava. Primijetih, da iza kuce pucaju iz PAT-a. Sa prozora ne puca niko. Gdje su cetnicki specijalci? Okrenuh se na brzinu i primijetih da nasi borci bjeze, brdu. Bjeze oni sto su zaostajali. Neki nisu ni sisli. „Moji“ su tu. Svi do jednoga. Zajedno smo. Primijetih da cetnik iz PAT-a puca u jednom pravcu. Ne okrece ga ni lijevo ni desno. Puca na one sto bjeze. Neka puca. Neka ih pobije. Podigoh pusku. Pucacu napamet prema njemu. Ne, vidim ga. Samo odbljesak vatre. Opet Samir. Ne da da pucam. Vec lijepo svanulo. Sad se sve dobro vidi. I moji se povlace brdu. Neki krenuse niz rijeku. Nejma komandovanja u ovakvoj situaciji. Ne vrijedi vikati. Ne bi me ni culi od pucnjave i huka Drinjace. Tako to bude kada neko pocne bjezati. Nastane panika. Prepustih sve sudbini. Cucim pored rijeke i osmatram. Makar im mogu stiti odstupnicu.

Vuce me Samir da i mi idemo. On, je zaista, preuzeo brigu o meni. Idem za njima. Povlacimo se. Opet pucnjava. Zalegosmo. Ne vidim neprijatelja nigdje. Zastadosmo kod prve kuce u Dolovima. Nece mi noge nazad. Najednom nekakva vriska. Ide neka baba prema nama i vice: "Janooooooooo ustaaaaaasaaaaaaaaaaaaa, kojiiiiiiiiii su." Drzi musko dijete za ruku. Jednako ide prema nama i vice. Zagalamih na nju da suti. Prestade vikati. Gleda me dijete, malo zaklonjeno za babu. Nevini uplaseni djeciji pogled. Jedan od boraca primijeti jos jednu babu na prozoru. Pucao bi na nju. Nije mu lahko. Ubili su mu brata. Dvije sestre odvedene u logor. Ne zna jesu li zive. Ne dam mu da puca. Pustih babu i dijete da idu. Nastavise prema skoli. Povlacimo se uz brdo. Dusa mi u nosu. Noge ne mogu dalje. Nece! Nailazim na bacene mine. Sjedoh iza jednog kamena. Ne mogu dalje. Necu! Rekoh Samiru i ostalima da nastave. Jos, malo pa su u sumi. Odose! Sta ja cekam? Cekam li to smrt? Laznuh malo snijega. Prija kao sladoled, Ismeta, slasticara. Povratih dusu.

Ustadoh i nastavih dalje. Idem polahko. Okrecem se i razgledam. Nigdje ni zive duse. Sam sam. Kao da sam u setnji, u mirnom vaktu. Svejedno mi je. Nista me se ne tice. Cetnici granatiraju put kojim smo dosli. Ja, se vracam istim putem. Zadjoh u sumu. Padaju granate. Crni snijeg, svuda oko mene. Pogadjaju granate i u drvece. Lome ga. Ja, jednostavno idem naprijed. Ne osvrcem se vise. Zenski glas iza bukve.

- Hej!

Je li to sanjam? Da nije Dzennetska Hurija? Proviri zena iza bukve. Nije san. Nije ni Dzennetska hurija. Jeste, lijepa Dina Camdzic. Zena heroj - diverzant. Praznik za oci i hrana napacenoj dusi.

- Ima li jos neko iza tebe?

- Nejma. - Ja sam posljednji.

Zastadoh sa njima. Kladanjski diverzanti. Zapalih cigaretu. Tek, tad saznadoh da su i oni planirani za akciju. Stitili bi nam ledja i lijevi bok. Nije, bilo potrebe pa su ostali u sumi. Neko me upita.

- Sta bi?

Ispricah. Ukratko.

- Zapucali su na vas a da niste ni sisli u dolinu.
- Neki su sisli.
- Kao da su vas cekali.
- Nisu!

Ne spomenuh paljenje motorole. Njen bljesak se vidi daleko u noci. Da li je to bilo namjerno? Pozdravih se sa njima i krenuh. Oni, ce sacekati da vide, da cetnici nece u kontranapad. Dzaba cekaju. Nejma nikoga.

Stigoh u Ravne. Prebrojavanje. Skupismo se svi i krenusmo za Kladanj. Jedinica je na okupu. Svi smo.

Pokusah skinuti cizme u spavaoni. Nejma sanse. Uspjedoh nekako. Ne sjećam se da li sam nozem odsjekao pertle. Haman da jesam. Gori vatra u furuni. Legoh i zaspah.

Probudih se. Niko nista ne govori. Uzeh svoj tefter da upisem i ovu akciju.

- Koji je datum danas?
- Cetvrti april Semso.
- Sta? - Pa meni je danas 29 rodjendan.

Sjedoh i poceh pisati. Izmedju ostalog zapisah da nisam kriv za neuspjeh akcije. Ne osjećam se krivim. Stigose borci sa kesama. Skupili nesto para, i kupili pica i hrane, da proslavimo moj rodjendan. Bila je to i godisnjica Krvavog Bajrama.

PLBiH.ORG

